

กฎกระทรวง

ว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของบุคคลที่ได้รับมอบหมาย
ให้ปฏิบัติการแทนเจ้าพนักงานบังคับคดี

พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบกับมาตรา ๒๗๘ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติการแทนเจ้าพนักงานบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

“ผู้รับมอบหมาย” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ปฏิบัติการแทนเจ้าพนักงานบังคับคดี

“ผู้มอบหมาย” หมายความว่า เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในคดีใดคดีหนึ่งซึ่งได้มอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติการแทน

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมบังคับคดี

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ข้อ ๔ บุคคลที่จะเป็นผู้รับมอบหมายต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลธรรมดา

(ก) มีสัญชาติไทย

- (ข) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์
- (ค) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าด้านกฎหมาย การเงิน หรือการบัญชี
- (ง) สำเร็จหลักสูตรการอบรมเกี่ยวกับงานบังคับคดีของกรมบังคับคดี
- (จ) ไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นในหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
- (ฉ) ไม่เป็นบุคคลซึ่งมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- (ช) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (ซ) ไม่เป็นบุคคลซึ่งถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์
- (ฌ) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (ญ) ไม่เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือถูกนายจ้างเลิกจ้าง เพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่
- (๒) นิติบุคคล
- (ก) ไม่เป็นคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว
- (ข) เป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัดซึ่งได้จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์โดยมีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่าห้าล้านบาท
- (ค) ไม่เคยถูกพิทักษ์ทรัพย์
- (ง) เป็นผู้ประกอบธุรกิจรับจัดการและทรัพย์สินของผู้อื่น
- (จ) มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจเป็นผู้ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดี ในการประเมินราคาทรัพย์สิน การขายทอดตลาดทรัพย์สิน และการจัดทำบัญชีรับจ่ายให้แก่ผู้มีส่วนได้
- (ฉ) มีผู้ปฏิบัติงานเต็มเวลาไม่น้อยกว่าสามคน และมีผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีคุณสมบัติตาม (๑) ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
- (ช) กรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดที่รับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องมีคุณสมบัติตาม (๑) (ซ) และ (ญ) มีจริยธรรม มีความสามารถและประสบการณ์ในงานที่จะดำเนินการ มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เคยต้องคดีเนื่องจากการทำทุจริต หรือมีข้อเท็จจริงอันมีเหตุควรสงสัยว่าทำงานอันส่อไปในทางไม่สุจริต หรือบริหารงานหรือกระทำการอื่นใดอันเป็นเหตุให้เกิดการกระทำความผิดตามกฎหมายหรือที่เป็นความผิดร้ายแรง อันแสดงถึงการขาดความรับผิดชอบหรือขาดความรอบคอบในการบริหารงาน

(๗) มีหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติงานที่รัดกุมและเชื่อถือได้

ข้อ ๕ บุคคลใดประสงค์จะปฏิบัติการเป็นผู้รับมอบหมาย ให้ยื่นคำขอต่ออธิบดีตามแบบที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๖ ให้อธิบดีพิจารณาคำขอตามข้อ ๕ ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอ เมื่ออธิบดีพิจารณาแล้วเห็นว่าบุคคลนั้นมีคุณสมบัติตามข้อ ๔ ให้ประกาศรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้รับมอบหมายในราชกิจจานุเบกษา

ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีมีหนังสือแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลานั้น

ข้อ ๗ ให้อธิบดีเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำและควบคุมดูแลบัญชีรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้รับมอบหมาย รวมทั้งตรวจสอบคุณสมบัติ หลักประกัน และคำขอต่าง ๆ ที่ได้ยื่นตามกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๘ เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจมอบหมายให้บุคคลตามข้อ ๖ วรรคหนึ่ง ปฏิบัติการแทนเจ้าพนักงานบังคับคดีในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (๑) การประเมินราคาทรัพย์สิน
- (๒) การขายทอดตลาดทรัพย์สิน
- (๓) การจัดทำบัญชีรับจ่ายเงินให้แก่ผู้มีส่วนได้

การมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๙ บุคคลดังต่อไปนี้ จะปฏิบัติการเป็นผู้รับมอบหมายตามข้อ ๘ ไม่ได้

(๑) เป็นผู้ที่มีผลประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับคดีนั้น

(๒) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

(๓) เป็นญาติของคู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น

(๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้แทนหรือทนายความของคู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด

(๕) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้หรือเป็นนายจ้างหรือลูกจ้างของคู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด

ข้อ ๑๐ ถ้าผู้รับมอบหมายเห็นว่าคดีที่รับมอบหมายนั้น ตนเป็นบุคคลที่ปฏิบัติการเป็นผู้รับมอบหมายไม่ได้ตามข้อ ๙ ให้ผู้รับมอบหมายแจ้งให้ผู้มอบหมายทราบโดยทันทีเพื่อให้ผู้มอบหมายพิจารณาดำเนินการต่อไปตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๑ ผู้รับมอบหมายจะต้องวางหลักประกันทั่วไปและหลักประกันเฉพาะคดีเพื่อชดใช้ค่าเสียหายอันอาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติการแทนเจ้าพนักงานบังคับคดีตามจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔

ข้อ ๑๒ หลักประกันที่ผู้รับมอบหมายต้องวางต่อกรมบังคับคดี มีดังต่อไปนี้

- (๑) เงินสด
- (๒) หนังสือค้ำประกันของธนาคารหรือบริษัทเงินทุนที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจในประเทศไทย
- (๓) สมุดเงินฝากประจำธนาคาร
- (๔) สลากออมสินหรือสลากเพื่อการออมทรัพย์ที่ออกโดยธนาคารในประเทศไทย
- (๕) พันธบัตรรัฐบาลไทย
- (๖) หลักประกันอื่นที่อธิบดีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ในการรับหลักประกันตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีพิจารณากำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๓ เมื่อได้ประกาศบุคคลตามข้อ ๖ วรรคหนึ่ง ให้บุคคลซึ่งมีรายชื่อตามประกาศดังกล่าววางหลักประกันทั่วไปเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งแสนบาทต่ออธิบดีภายในสามเดือนนับแต่วันประกาศรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้รับมอบหมายนั้น

ถ้าบุคคลซึ่งมีรายชื่อตามประกาศดังกล่าวมิได้วางหลักประกันทั่วไปภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิในการเป็นผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๔ เมื่อได้รับมอบหมายจากผู้มอบหมายให้ปฏิบัติการแทนในเรื่องใดแล้ว ผู้รับมอบหมายต้องวางหลักประกันเฉพาะคดีต่ออธิบดีภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือมอบหมาย จึงจะปฏิบัติการแทนได้

ถ้าผู้รับมอบหมายมิได้วางหลักประกันเฉพาะคดีภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิในการเป็นผู้รับมอบหมายในเรื่องนั้น

จำนวนหลักประกันเฉพาะคดี ให้เป็นไปตามอัตราที่อธิบดีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๕ ในการปฏิบัติงาน ผู้รับมอบหมายมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับกรมบังคับคดีว่าด้วยจรรยาบรรณของเจ้าพนักงานบังคับคดีและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ กรมบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๕๘ อย่างเคร่งครัด

ข้อ ๑๖ ผู้รับมอบหมายต้องปฏิบัติการแทนผู้มอบหมายด้วยตนเอง และต้องแสดงบัตรประจำตัวประชาชนพร้อมหนังสือมอบหมายของผู้มอบหมายในขณะที่ปฏิบัติการเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ

ในกรณีที่ผู้รับมอบหมายเป็นนิติบุคคล ให้ผู้ปฏิบัติการแทนนิติบุคคลนั้นแสดงบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล หนังสือมอบอำนาจให้ปฏิบัติการแทนนิติบุคคล และหนังสือมอบหมายของผู้มอบหมายในขณะที่ปฏิบัติการเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ

ข้อ ๑๗ ให้ผู้รับมอบหมายรายงานผลการปฏิบัติการต่อผู้มอบหมายตามขั้นตอน ระยะเวลา และแบบที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่ความปรากฏต่ออธิบดีจากการรายงานของผู้มอบหมายหรือจากคำร้องของผู้มีส่วนได้เสียว่า ผู้รับมอบหมายเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๔ จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบังคับกรมบังคับคดีว่าด้วยจรรยาบรรณของเจ้าพนักงานบังคับคดีและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ กรมบังคับคดี พ.ศ. ๒๕๕๘ ตามข้อ ๑๕ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือไม่ปฏิบัติการแทนผู้มอบหมายด้วยตนเองตามข้อ ๑๖ ให้อธิบดีพิจารณาสั่งเพิกถอนชื่อผู้รับมอบหมายจากบัญชีรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่ความปรากฏต่ออธิบดีจากการรายงานของผู้มอบหมายหรือจากคำร้องของผู้มีส่วนได้เสียว่า ผู้รับมอบหมายในคดีใดไม่แสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลและหนังสือมอบอำนาจ พร้อมหนังสือมอบหมายของผู้มอบหมายตามข้อ ๑๖ ให้อธิบดีพิจารณาดักเตือนเป็นหนังสือแก่ผู้รับมอบหมายนั้นหรือยกเลิกหนังสือมอบหมายในคดีนั้น

ในกรณีที่ผู้รับมอบหมายเคยถูกดักเตือนเป็นหนังสือตามวรรคหนึ่งมาแล้วและไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่งอีก ให้อธิบดีพิจารณาสั่งพักการปฏิบัติการเป็นผู้รับมอบหมายเป็นเวลาไม่เกินหกเดือนนับแต่วันมีคำสั่ง

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้รับมอบหมายเคยถูกสั่งพักการปฏิบัติการเป็นผู้รับมอบหมายตามวรรคสองมาแล้วและไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่งอีก ให้อธิบดีพิจารณาสั่งเพิกถอนชื่อผู้รับมอบหมายจากบัญชีรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้รับมอบหมาย

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่ผู้รับมอบหมายมิได้ปฏิบัติตามข้อ ๑๐ และความปรากฏต่ออธิบดีจากการรายงานของผู้มอบหมายหรือจากคำร้องของผู้มีส่วนได้เสียว่า ผู้รับมอบหมายในคดีใดเป็นบุคคลที่ปฏิบัติการเป็นผู้รับมอบหมายไม่ได้ตามข้อ ๙ ให้อธิบดีพิจารณาสั่งอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงความสุจริตของผู้รับมอบหมายและระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำประกอบการพิจารณาด้วย

- (๑) เพิกถอนชื่อผู้รับมอบหมายจากบัญชีรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้รับมอบหมาย
- (๒) พักการปฏิบัติการเป็นผู้รับมอบหมายเป็นเวลาไม่เกินหกเดือนนับแต่วันมีคำสั่ง
- (๓) ยกเลิกหนังสือมอบหมายในคดีนั้น

เมื่ออธิบดีมีคำสั่งยกเลิกหนังสือมอบหมายในคดีนั้นตามวรรคหนึ่ง (๓) ให้ผู้มอบหมายในคดีนั้น
เข้าปฏิบัติการต่อไปนับแต่วันมีคำสั่ง

ข้อ ๒๑ นอกจากกรณีตามข้อ ๑๘ ข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐ แล้ว ให้อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนชื่อ
ผู้รับมอบหมายจากบัญชีรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้รับมอบหมาย ถ้าผู้รับมอบหมาย

(๑) ตาย

(๒) เลิกบริษัท

(๓) ยื่นคำขอถอนชื่อจากบัญชีรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้รับมอบหมาย

ข้อ ๒๒ กรณีที่อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนชื่อผู้รับมอบหมาย หรือพักการปฏิบัติการเป็นผู้รับมอบหมาย
ตามข้อ ๑๘ ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ หรือข้อ ๒๑ แล้วแต่กรณี ให้ถือว่าอธิบดีได้มีคำสั่งยกเลิกหนังสือ
มอบหมายให้ปฏิบัติการแทนทุกคดีที่อยู่ระหว่างการปฏิบัติการของผู้รับมอบหมายนั้น

การเพิกถอนชื่อผู้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒๓ ภายใต้บังคับข้อ ๒๔ ให้อธิบดีสั่งคืนหลักประกันดังต่อไปนี้แก่ผู้รับมอบหมายภายใน
สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ

(๑) หลักประกันทั่วไป เมื่อผู้รับมอบหมายถูกเพิกถอนชื่อจากบัญชีรายชื่อผู้มีคุณสมบัติ
เป็นผู้รับมอบหมาย

(๒) หลักประกันเฉพาะคดี เมื่อ

(ก) มีคำสั่งเพิกถอนชื่อจากบัญชีรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้รับมอบหมาย

(ข) มีคำสั่งพักการปฏิบัติการเป็นผู้รับมอบหมาย

(ค) มีคำสั่งยกเลิกหนังสือมอบหมายในคดีนั้น

(ง) การบังคับคดีตามที่ผู้รับมอบหมายได้เสร็จสิ้นลง

คำขอให้คืนหลักประกันตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือตามแบบที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๒๔ ในกรณีที่ความปรากฏต่ออธิบดีจากการรายงานของผู้มอบหมายหรือจากคำร้อง
ของผู้มีส่วนได้เสียว่าได้มีการดำเนินการตามกฎหมายกับผู้รับมอบหมายเพื่อชดใช้ค่าเสียหายอันเกิดจาก
การปฏิบัติการที่ได้รับมอบหมายดังกล่าว และอาจนำหลักประกันทั่วไปหรือหลักประกันเฉพาะคดีไป
ชดใช้ค่าเสียหายได้ ให้อธิบดีพิจารณาสั่งพักการคืนหลักประกันไว้จนกว่าการดำเนินการตามกฎหมาย
ดังกล่าวจะยุติ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในลักษณะ ๒ การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ของภาค ๔ วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ทั้งลักษณะ อันมีผลเป็นการยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจทั่วไปของเจ้าพนักงานบังคับคดีและบัญญัติขึ้นใหม่ รวมถึงบทบัญญัติที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติการแทนเจ้าพนักงานบังคับคดี เพื่อให้การมอบหมายงานบังคับคดีให้แก่ภาคเอกชนเป็นผู้ปฏิบัติการแทนสามารถดำเนินไปได้โดยเรียบร้อยและมีระบบการควบคุมกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจทั่วไปของเจ้าพนักงานบังคับคดีในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่มีการแก้ไข สมควรกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติการแทนเจ้าพนักงานบังคับคดีเสียใหม่ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้